pernactvo jen nář.; Jg mor. — K *pernatý* ‚porostlý peřím‘.
plezmero jen nář. — Nejasné.
statek v sled. významu jen nář. (Kt, SSJČ, SSJ, pol., u všech ‚dobytek‘) — Psl **statъkъ* ‚dobytek‘, přenesením.
zhyd jen nář. — Z původního *hyzd* (srov. *hyzdit, gyzd* nář. ‚špína‘) přesmykem, popř. z *hyd* připojením náslovného *z-*, častým ve vm. nář., srov. *zdélka, zvýška*.
žoužel v sled. významu jen nář. (SSJČ zast. a obl. ‚drobné, zprav. obtížné, zvířectvo vyskytující se v množství; havěť‘) — Přenesením.

5 drúbeř Po 1, Ju 1–6, Ru 2–5 — drúbež Ru 1 — drúb’ež Ju 7

6 ASJ IV 90:10a, MAGP 439, AJŚ 497, AJPP 209a

Ir

224 slepice (923) — *mapa s. 493*

1 M slepice (slepjice 437)
slípka — slépka (sljépka 755) — slepka
kura
X slépka 408, 417, 42
N puťka 114, ťuťka 245, puťenka 642, puta/putka 43, 44

2 Mapa zachycuje nář. diferenciaci výrazů pro slepici, tj. pro samici kura domácího. Vzhledem k tomu, že nář. rozdíly byly zachyceny v podstatě jen ve vých. části čes. jaz. území, byla mapa regionalizována na Moravu. Vedle základního lexikálního rozdílu *slepice* × *kura* byl u lexému slepice zaznamenán ještě rozdíl slovotvorný *slepice* × *slípka* a u varianty na *-ka* pak diference hláskoslovné: *slípka* × *slépka* × *slepka*.

Ojedinělé expresivní názvy související s voláním na slepice (*puta, puťka* apod.) zůstaly jako neekvivalentní nemapovány.

3 Hlavní diference se soustřeďují na Moravu. Zde také probíhá hranice mezi dvěma zachycenými lexémy – výraz *kura* ve Slezsku, na přilehlé sev. polovině Valašska a na Holešovsku stojí proti výrazům se základem *slep-*/*slíp-* na ostatním území.

Pojmenování *slepice*, základní i ve spis. jazyce, pokrývá celé Čechy a záp. polovinu Moravy po linii Šumperk – Boskovice – Brno – Mikulov. Střední severojižní pruh Moravy zaujímají varianty se sufixem *-ka*: *slípka* byla zapsána ve vých. polovině střm. nář. s přesahem na jihu na Kyjovsko a sev. Břeclavsko, *slépka* je doložena ze stř. a již. části vm. nář. Označení *slepka*, vyskytující se téměř vždy v dubletě s výrazem *slepice*, se objevuje na jz. Moravě a na Táborsku.

Ve městech byly zachyceny výrazy shodné s nář. okolím, zpravidla však jako dubletní vedle pronikajícího pojmenování *slepice*.

4 **kura** jen nář.; stč. *kúra*, Jg též *koura*, Kt též *kuřice*, SSJČ též *kůra* a *koura* zast., vše nář., SSJ, pol., dluž. — Psl. **kura*, to přechýlením od psl. **kurъ* ‚kohout‘ (Jg a Kt *kur, kůr, kour* ‚kohout‘).
slepice stč. slepice, Jg, SSJČ — Od *slepý*. Motivace bývá vysvětlována různě: u Jg podle Rosy je prý „od mhourání očima, jako slepý činívá“, podle Vážného — cit. Mch — „slepice za šera nevidí“.
slepka v sled. významu jen nář. — Viz slepice.
slépka jen nář.; Jg mor. a slc., SSJČ nář. — Od *slepý*, viz *slepice*.
slípka Jg mor. a slc., SSJČ kniž. a obl., SSJ *sliepka* — Ze *slépka*, viz tam, úžením *é* > *í*.

5 slepice Po 1, Ju 1–5, Ru 1–4 — slépka Ju 7, Ru 5 – slípka Ju 6

6 ASJ III 135, IV 90:10b, SSA 2.31, OLA 290, ALE 291

Či

225 kohout (927) — *mapa s. 493*

1 M kohout
kokot
kokeš 626, 643, 717, 718 — kukeš 628, 629
N kokeš 411, 502, 652, kokoš 754, kokošik 149, kokón 727 — vše expr.

2 Mapa zachycuje nář. rozdíly v pojmenování kohouta, tj. samce kura domácího. Všechny zachycené názvy jsou onomatopoické. Základní diferenci *kohout* × *kokot* chápeme už jako lexikální, přestože jde od původu zřejmě o podoby navazující na dvě hláskové varianty jednoho psl. základu **kok-*/*kog-* (tak Holub-Kopečný).